

treft, direct of indirect, in proces- of in andere stukken doen blijken, maar hij heeft niet het recht het te doen voorkomen, dat ik iets anders gezegd zou hebben, dan ik zeggen kon.

Ik heb getracht een procedure tusschen twee niet-leden der Maatschappij over de toepassing van het tarief van een orgaan dier Maatschappij te voorkomen; dat mij dit mislukt is, berust op de weigering tot het doen van eenige concessie. Ik heb daarbij gestreefd zoo onpartijdig mogelijk te zijn; indien ik daarin niet volkomen geslaagd mocht zijn, dan heeft zeer zeker JACOBSON het allerminst reden tot beklag.

Amsterdam, 17 December 1922.

CH. BLES.

Mr. JANSMA schrijft ons, dat de namens JACOBSON geuite en door PINKHOF vermelde bewering, als zou een hem vijandig gezind arts de procedure hebben uitgelokt, *ten eenenmale uit de lucht gegrepen is*. De cliënte heeft onmiddellijk na de betaling der rekening zijn rechtsbijstand ingeroepen.

Overigens komt het ons voor, dat, hoe minder verder over deze aangelegenheid gescireven wordt, des te beter het zal zijn.

Redactie.

DE GENEESKUNDIGEN EN DE KEURINGSRADEN 1923.

I.

Op bldz. 2897 in het laatstverschenen nummer lees ik: „Draagt men echter hetzelfde werk aan één arts op, dan moet dit beslist tot een mislukking leiden; of van het onderzoek komt niets terecht of de keuring duurt zoolang, dat men in den beschikbaren tijd niet klaar komt en het aantal zittingsdagen aanmerkelijk zou moeten uitbreiden”.

Dit oordeel begrijp ik niet. Het keuren door één geneesheer kan niet langer duren dan door twee, want beiden moeten afzonderlijk onderzoeken en dus hetzelfde werk na elkander doen. Het kan, als men wil, daardoor zelfs wat korter zijn. Eventueel oogspiegelen of ooronderzoek behoeft dan slechts door één persoon te geschieden en zal dus minder tijd vorderen.

Dat er van de keuring door één geneesheer niets terecht komt, kan ik mij evenmin voorstellen. Keuring voor een levensverzekering doet ieder arts zonder de hulp van een ander en kan toch behoorlijk zijn.

Ik heb jaren lang aan de keuringen deelgenomen en ken dit werk dus bij ervaring. De meening van SCHEERS, dat de ongelukkige geneesheer, die aan den keuringsraad wordt toegevoegd, overbelast zal worden, acht ik zeer overdreven.

Amsterdam,
17 December 1922.

O. A. PETERS,
oud-officier van gezondheid.

II.

1. De redeneering van SCHEERS zou juist zijn, indien men van het *onjuiste* standpunt uitgaat, dat ieder der keurende geneeskundigen de helft van het aantal candidaten keurt. Halveering van het aantal geneeskundigen geeft in dat geval verdubbeling van arbeid.

2. Gaat men van het *juiste* standpunt uit, dat beide geneeskundigen alle candidaten onderzoeken, dan geeft halveering van het aantal geneeskundigen geen vermeerdering van arbeid, zelfs vereenvoudiging. Het is toch bekend, dat men *alleen* keurend minder tijd noodig heeft dan bij het keuren in commissie.

3. De „ongelukkige” geneeskundige van SCHEERS, die (voldoende toegerust) geen 12 personen in een uur *behoorlijk* kan keuren, hoort in een keuringsraad niet thuis.

4. Hoofdzaak is, dat men voor de militiekeuringen slechts geneeskundigen aanstelt, die dit werk verstaan. Voor massale keuringen toch worden nog andere hoedanigheden gevraagd, dan het zijn van goed geneesheer. Door toepassing van de voorgestelde beperking en door strengere selectie bij de keuze van den keurenden geneeskundige, kan het rijk zich duizenden guldens besparen *zonder slechter making*, ja zelfs met verbetering van de keuring der militieplichtigen.

Amsterdam,
17 December 1922.

W. F. ENKLAAR,
officier van gezondheid 1ste kl.

OOK EEN PASTEUR-HERDENKING.

1883. Vergadering van de Académie te Parijs: „J'ai voulu surtout combattre cette partie annexe de la chimie qui n'est autre que la doctrine des microbes, doctrine qui n'a pas trouvé plus de défenseurs parmi les médecins de notre Académie. Monsieur ce sera pour moi un grand honneur de lutter contre vous. Les applications de vos expériences à l'homme, cela regarde les médecins et je ne peux m'en désintéresser, j'ajoute que je ne le dois pas. Là, en effet, se trouve un double péril, péril social, l'homicide; péril intellectuel, la déraison. J'ai trop souci de la vraie grandeur de mon pays, pour le laisser, sans que j'y résiste, tomber dans la folie du microbe, c'est mon façon à moi d'avoir du patriotisme”.

Zoo wordt PASTEUR aangevallen. De Académie zwijgt; alleen BOULEY staat bij wijze van protest op, om dit zwijgen niet geheel en al ten teeken van instemming te doen strekken. Dit was na het wijnsteen zuur, na de gist, na de pébrine.

En toch was de man, die dit zeide, een uitnemend clinicus, groot kenner der hartziekten en der laryngologie; een man, die na letterkundige studiën, wegens geldgebrek corrector moest worden in een drukkerij en zich opwerkte, om op later leeftijd in de geneeskunde te kunnen studeeren, in 1877 hoogleeraar te Parijs werd, in 1878 Membre de l'Académie.

Het ging over het miltvuur. Geneeskundigen over een zuiver geneeskundig vraagstuk.....

Ik wou maar zeggen, dat een meerderheid van geneeskundigen nog niet altijd de wijsheid in pacht heeft.

A bon entendeur.....

Amsterdam, 13 December 1922.

H. KOCH.